

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

אג - אגדת

בלבבי משכן אבנה

אגרת

אגרת, "אגרת הפורים הזאת", מגילת אסתר נקראת 'ספר' ונקראת 'אגרת' כמו שמפורש בקרא, וכמו שאומרת הגמ' במגילה, "מגילה צריכה שרטוט כאמיתה של תורה" ואין מדקדקין באותיותיה בחסירות ויתירות.

ה'אגרת' מצרפת את ה'כתב' ואת ה'על-פה'

ובהגדרה שורשית, יש תורה שבכתב ויש תורה שבעל פה, וה'אגרת' היא הממוצעת בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה. - זהו מגילת אסתר שנקראת אגרת, וביסודה הרי, - היא היתה מתחילה בעל פה, עד שביקשה אסתר "כתבוני לדורות", אמרו לה 'שלישים ולא רבעים', עד שמצאו לה סמך מן המקרא - מן התורה, והרי שביסודה היא היתה תורה שבעל פה, והיא הפכה להיות תורה שבכתב ולפיכך היא 'ספר', - והיא 'אגרת' - שהיא גם תורה שבעל פה.

דברי הגמ' הידועים מאד בסוגיא דמתן תורה במס' שבת, "ויתייצבו בתחתית ההר, מלמד שכפה עליהם הר כגיגית", וע"ז יש את שאלת התנחומא והתוס' ועוד ראשונים, הרי הם אמרו 'נעשה ונשמע', ולשם מה נצרך שיהיה "כפה עליהם הר כגיגית", והתירוץ ע"ז בתנחומא, ש'נעשה ונשמע' אמרו על התורה שבכתב, ועל תורה שבעל פה שמצריכה יגיעה ועמל, עליה נצרך ה"כפה עליהם הר כגיגית", ועל ה'כפה עליהם הר כגיגית' נאמר שם בגמ' "מכאן מודעא רבה לאורייתא" שזה בא בכפיה, ועל זה נאמר "הדר קבלוה בימי אחשורוש" - מאהבת הנס, - שזה קאי הרי על תורה שבעל פה, וא"כ בתורה שבעל פה לא קיבלו מעיקרא את הדבר באופן של רצון כפשוטו, - בתורה שבכתב מעיקרא הרי קיבלו ברצון שזה ה'נעשה ונשמע', ובתורה שבע"פ "כפה עליהם הר כגיגית", וכאשר מתגלה בימי מרדכי ואסתר "הדר קבלוה בימי אחשורוש", כלומר שהופכים את התורה שבעל פה לתורה שבכתב, וכשם שאת התורה שבכתב, קיבלו מעיקרא ברצון - 'נעשה ונשמע', כך גם בימי אחשורוש מקבלים את התורה שבעל פה באופן של רצון.

וכאן בעומק, מתאחדים התורה שבכתב והתורה שבעל פה, - "תורותי - אחד תורה שבכתב ואחד תורה שבע"פ", - במתן תורה הם היו "תורותי", שתי תורות, כי תורה שבכתב קיבלו ברצון, ותורה שבעל פה בכפיה, ובימי הפורים ש"הדר קבלוה", - מקבלים את שניהם בבת אחת, וכאן נעשה האחדות של תורה שבכתב עם תורה שבעל פה.

וכמו שהוזכר, זה גדר ה'אגרת' שמצרפת את הכתב ומצרפת את ה'על-פה', שמאחדת ומחברת אותם גם יחד.

שורש ה'נהפוך הוא' - תושבע"פ שנתהפך למדוגת תושב"נ

זה עומק השורש של ה'נהפוך הוא' שמתגלה בפורים, - בהשתלשלות שבדבר, ה'נהפוך הוא' היה באופן של "אשר שברו אויבי היהודים לעשות" ש'גמולו ישיב לו בראשו", אבל בעומק יותר, השורש הוא בעצם ה'אורייתא' עצמו, ב'הדר קיבלוה בימי אחשורוש' מונח ה'נהפוך הוא'. ובדקדוק הדברים של מה שהוזכר - נתהפך הדבר מתורה שבעל פה לתורה שבכתב, - זה שורש מציאות ה'נהפוך הוא', ההפיכה שחלה בעצם הדבר, - כל כתב, הוא נעשה ע"י כף היד, וכאשר הופכים את הכף, זה הפיכת הדבר מכתב למציאות של 'על-פה', וזה א"כ, השורש של ה'נהפוך הוא' שמתגלה

בהשתלשלות בפועל, השורש שלו הוא בעצם הדברי תורה עצמם, שנתהפך מדריגת תורה שבעל פה לתורה שבכתב.

מדוגת ה'על-פה' ומדוגת הכתב במתן תורה

הרי במתן תורה מתגלה כח של תורה שבעל פה, - עשרה דיברות שהקדוש ברוך הוא דיבר, - "אחת דיבר אלקים שתים זו שמעתי" וההתגלות של עוד ח' דיברות מפי משה, "משה ידבר והאלקים יענו בקול", - זו ההגדרה הכללית, אבל ה'אחת דיבר אלקים' שהיה גנוז בתוכו כל העשרה, - זה היה באיתכסיא, זה היה בהעלם.

והלוחות, ניתנו לאחר מכן, לאחר ארבעים יום, אבל נשתברו ב"ז תמוז, - וכל סדר הדברים שהיה עד יום הכיפורים.

יום הכפורים - כפורים, כלומר, יום הכיפורים מגלה נתינת לוחות שניות, ופורים מגלה ג"כ נתינת לוחות, ומה שהוא מגלה נתינת לוחות, כלומר, שה'על-פה' מצטרף לכתב, - מה שהיה הגילוי במתן תורה, שביום מתן תורה היה גילוי של 'על-פה', אבל הנתינה של הכתב, היה לאחר זמן.

וא"כ, במדריגת מתן תורה היה את ה"תורות" מצד עצם ההתגלות של המקבלים, שאת הכתב הם מקבלים ברצון, ואת ה'על-פה' באונס, וכמו כן בערכין של זמן ג"כ, נעשה החלוקה, שה'על-פה' מתקבל ביום מתן תורה, והכתב מתקבל לאחר זמן, - לאחר ארבעים יום לוחות ראשונות, או לאחר מאה ועשרים יום - שזה סדר הדבר, האופן שהתקבלו הלוחות שניות.

צירוף הכתב וה'על-פה' במדוגת פורים

במדריגת פורים נעשה הכח של האחדות שבדבר, והגדר שבדבר הוא, שיש כאן צירוף של שניהם גם יחד, הכתב וה'על-פה' מצטרפים.

זה ה'ישנו עם אחד' - מקום ה'אחד' שמצטרפים, ואז הם מקבלים את התורה של כתב ואת התורה של 'על-פה' בבת אחת, - וכמו שנתבאר בהגדרה המדוקדקת יותר, ה'על-פה' הופך להיות 'כתב', - וזה היה גם במתן תורה בשורש, כדברי חז"ל, שהקדוש ברוך הוא מדבר את הדיברות, והם היו מקיפים את כל העולם כולו, ולאחר מכן נחקקים בלוחות, אבל מצד המקבלים זה היה בשני שלבים, - בזמן של ימי הפורים, גם אצל המקבלים הצטרפו שניהם גם יחד, וכמו שבמתן תורה הדיבור נתפשט לכל העולם כולו, ולאחר מכן, נחקק בלוחות, - "מכתב אלקים", כך גם בימי הפורים, האגרות נשלחו לכל ק"ז מדינות, - "אחשורוש מולך בכיפה" כמו שאומרת הגמ' בפ"ק דמגילה, ומכח כך מתגלה ההארה של כח הקול שיוצא בכל העולם כולו, וחוזר ומצטרף למדריגת האגרות, שמצטרף ומחבר את הכתב וה'על-פה' כפי שהם היו מחוברין בשורש במדריגת מתן תורה כמו שנתבאר.

ערב-רב שבמתן תורה וערב רב שב'הדר קיבלוה'

יותר על כן, הרי לפני מתן תורה, ביציאת מצרים נאמר "וגם ערב רב עלה עמם", - "העם הזה אשר העלית ממצרים", כמו שאומרים חז"ל שמשנה רבינו העלה את ה'ערב רב' לדעתו, - וכמו שבמתן תורה הראשון, היה גילוי של ערב רב, וכמו שאומר הרמב"ן שבמתן תורה גופא, ה'ערב רב' לא עמד ביחד עם ישראל, אלא הוא עמד במחיצה לעצמו, - כך גם בקבלה השניה, ב"הדר קיבלוה בימי אחשורוש" יש עוד פעם את הגילוי של הערב רב, שזה מה שנאמר במגילה "ורבים מעמי הארץ מתייהדים כי נפל פחד היהודים עליהם", - ה"רבים מעמי הארץ מתייהדים" אלו הם אותם נפשות שמתגלה במתן תורה שיש כח של ערב רב שמצטרף לכנסת ישראל, כך גם ב"הדר קיבלוה", מתגלה כח של הערב רב, שחוזרים ומצטרפים, שזה מדריגת הגילוי שהיה גם במתן תורה.

ובדקות יותר, האגרת יש בה אותיות א' ות' - מא' עד ת', - מהראשית עד מציאות האחרית, והאותיות האמצעיות שבאגרת זה אותיות גר.

ג' האגרות שבמגילת אסתר

בכללות ממש, היה הרי במעשה דפורים ג' אגרות, היה את האגרות הראשונות - "להיות כל איש שורר בביתו" וע"ז אומרת הגמ' במגילה דף י"ב כידוע, "אלמלא אגרות ראשונות לא נשתייר משונאיהם של ישראל שריד ופליט", והיה את האגרות השניות של "להשמיד להרוג ולאבד" שהם האמצעיות, והיה את האגרות השלישיות לאחר מכן, "אשר שברו אויבי היהודים" וגו' שנתהפך הדבר. האגרות הראשונות היו במדריגה של ראשית, - "להיות כל איש שורר בביתו" כלומר, הוא הראש של הבית, - זה השררה, - זה הא'-שר שנמצא בתיבת ראש, זה היה הגילוי של האגרות ראשונות - מדין הא' שב'אגרת'.

האגרות שניות - "להשמיד להרוג" זה היה האחרית, זה הסוף, זה הת' - הת' שבאגרת - תינו תחיה, תינו מיתה, תינו חיים, כמו שאומרת הגמ' בשבת.

וא"כ, האגרות הראשונות הם ההתחלה, - הם הראשית, - הם הא'.

והאגרות השניות הם הת', מציאות האחרית, מציאות ה'סיפא'.

האגרות האחרונות, הם מגלים את ה'ונהפוך הוא', וה'ונהפוך הוא' גורם ש"רבים מעמי הארץ מתיהדים", - זה האותיות גר שנמצאים במילה - 'אגרת', מה ש"רבים מעמי הארץ מתיהדים", היינו שמתוסף כאן קומתם של גרים, על קומת הכנסת ישראל.

ויתר על כן, - חז"ל אומרים שבין אגרות ראשונות לאגרות שניות, היה שבועים יום, - ומפורש בחז"ל, שהשבועים יום הללו, הם כנגד שבועים יום שהמצרים נתנו כבוד ליעקב אבינו, מכח כך, היה כאן את ההפרש של השבועים ימים הללו, בין אגרות לאגרות.

'סוד' דפורים - מכח מקום ה'בין לבין'

ברור ופשוט לכל בר דעת, השבועים יום הללו, עליהם נאמר "נכנס יין יצא סוד" שזה בגימטריא שבועים כמו שאומרת הגמ' - 'חושבן דידיה כחושבן דידיה', והיינו, שבין אגרות ראשונות לאגרות שניות, - שם מונח הסוד של הפורים, כלומר, הכח של האגרות הללו, - יש את האגרת שבהתחלה ויש את האגרת שבסוף, - ויש את מה שנמצא בין האגרות, ומה שנמצא בין האגרות, זה מקום הסוד של הפורים.

באגרת של "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד", היינו שאוגרים את כולם, מצרפים את כולם, ובאים להשמיד את כולם, ביום אחד, וכביכול, אם היה נעשה כך, - כלשון הגמ' "קרחת אתה עושה במלכותי", - נעשה מציאות של קרחה, מקום של חלל, מקום של העדר במלכות אחשורוש, - וע"ז ענה לו המן - "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד" - שמכח כך הוא אינו עושה מציאות של קרחה, אבל ביסוד הדברים מונח ב'קרחה אתה עושה במלכותי' שהסילוק של קומת הכנסת ישראל, יוצר מציאות של חלל, של העדר.

ולפיכך, במקום הזה, - במקום החלל, במקום ההעדר, - זהו הדבר שנמצא 'בין-לבין' בין שני דברים, - בין כל דבר לכל דבר, יש מציאות של חלל בבריאה, - אין לך שני דברים שמחוברים באופן השלם, - בעצם היותם שנים, אפילו כאשר מצרפים אותם, עדיין הצירוף אינו יכול להיות באופן השלם, ובין כל שני דברים נמצא מציאות של חלל.

יש הרבה דברים שנאמר עליהם בש"ס "אין-בין", אבל עיקר סוגיית ה"אין-בין" נמצאת הרי במסכתא דמגילה, ששם המשנה מונה כסדר כמה וכמה דינים שנאמר בהם "אין-בין זה לבין זה", וברור ופשוט הדבר, זה לא במקרה שזה נאמר דוקא כאן במכילתין דמגילה, אלא, - פורים מגלה את ה"אין-בין", את מה שנמצא בין דבר אחד לדבר שני, - ויש גם התגלות של "אין-בין" להדיא בפורים, "אין בין אדר ראשון לאדר שני" - "אין בין פורים קטן לפורים גדול".

אבל יסוד ה'אין-בין', זה עומק ההארה שמתגלה בימי הפורים, מה שנמצא בין הא' לת', זה ה'אין-בין' שנמצא ומונח בתוך הדברים הללו, - אלו הם השבעים יום שנתבאר, בין אגרות לאגרות, - שם נמצא ה'נכנס יין יצא סוד', ומהו הסוד שמתגלה א"כ, בימי הפורים, - זהו סוד שמתגלה מהמקום של 'אין-בין', מהמקום של החלל הנמצא בינתיים.

ברור ופשוט הדבר, כמו שאומרת הגמ' במגילה הרי, "גדולה הסרת טבעת יותר ממ"ח נביאים וז' נביאות שעמדו להם לישראל, הגזירה שנעשה "להשמיד להרוג ולאבד", שלאחר מכן נעשה מציאות ההצלה, - אין כוונת הדבר שכאשר נעשה מציאות ההצלה, - התגלה ה"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר", אלא כוונת הדבר, שכאשר נעשה ההצלה, - מתוך הגזירה עצמה האיר האור של ההצלה, - "ממכה עצמה מתקן רטיה", וזהו לשון הגמ' שהזכרנו "גדולה הסרת טבעת יותר ממ"ח נביאים וז' נביאות שעמדו לישראל", - ה"גדולה הסרת הטבעת" של גזירת המן, שאז כשנותן לו אחשורוש את הטבעת "והעם לעשות בו כרצונך", - מתגלה אז, השורש של ה'גדולה הסרת טבעת' שבדבר שהוא "יותר ממ"ח נביאים וז' נביאות".

מדוגת ה'בין' שבנביא

וביאור לשון חז"ל "יותר ממ"ח נביאים וז' נביאות" היינו, - שכל נביא יש בו ג"כ אותיות בין - 'בין-לבין', וא"כ המילה נביא זה אותיות א'-בין, זהו המציאות של נבואה, וכאשר נאמר א"כ, "גדולה הסרת טבעת יותר" וכו', - מתגלה כאן העומק של ה'בין', שמה שלא מתגלה ה'בין' במדריגת הנביאים - מתגלה ה'בין' כאן בימי הפורים.

ובלשון קצרה, - עיקר שורש הנבואה הוא במדריגת משה רבינו שהוא אב ואדון לכל הנביאים כולם, ועיקר גילויה של נבואתו של משה היה מ'בין הכרובים', משם היה מקום נבואתו של משה רבינו, וכהגדרה כוללת של מציאות הנבואה, - הנביא, כאשר הוא מתנבא בדבר ה', - שורש ההשגה שממנה מגיע הנבואה זה התפיסה של הנביא ב-'מה בין', - מה בין הנברא שבו לבין הבורא המתגלה בו, משם שורש ה'ניב שפתיים' שמתגלה, כל ה'ניב שפתיים', הנביא שמתגלה לו מציאות של נבואה, - הצד התחתון שבדבר, זהו 'ניב' מלשון דיבור, בבחינת מקום הצירוף של הנשמה והגוף, - "ויפח באפיו נשמת חיים ויהיה האדם לנפש חיה", - כמו שמתרגם האונקלוס "לרוח ממללא", אבל השורש של כח הנבואה מתגלה מה'בין', - הנביא בטל אליו יתברך שמו, כלומר, שבביטול הזה, מונח בו עצם התפיסה, - מה בין הנברא שבו לגילוי הבורא, ומה'בין' שבדבר, משם יוצא כח מציאות של הדיבור העליון - דיבורו של מקום, שזו מדריגת הנבואה, - עד מדריגת משה רבינו, ששם זה דיבור ממש כביכול, "שכינה מדברת מתוך גרונו".

בימי הפורים מתגלה מגילת אסתר, - וכמו שדורשת הגמ' הרי, כמה דרשות, אבל ביסוד הדברים יש כאן גילוי חדש של מדריגת הנבואה, - מגילת אסתר מגלה את ה'בין', - מה שנמצא בין מציאות אחת למציאות שניה.

עומק הגילוי דפורים - ה'אחד' שבראשית וה'אחד' שבאחרית ומה שביניהם

אבל העומק הנוסף שמתגלה בימי הפורים, - זה הסוד שמונח בימי הפורים, - בשבעים ימים שהיה בין אגרת לאגרת שהוזכרו, מתגלה ההבדל בין מציאות של גילוי כביכול, של "קודם שנברא העולם היה הוא אחד ושמו אחד", לבין הגילוי שכאשר יהיה ביטול של כל הנבראים כולם, יחזור ויתגלה ה"ה' אחד" לבסוף, - זה הגילוי של ימי הפורים, "קודם שנברא העולם היה הוא אחד ושמו אחד", זה היה גילוי של 'אחד' האחד, - "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד" זה גילוי שני, וכל ימות עולם, זה נקודת הממוצע, לגלות את מה שהיה בעבר ועתיד להתגלות בעתיד, - לגלות אותו בהוה, שיהא להביא לידי אותו עתיד.

בפורים התגלה ה'אין בין', - מה נמצא בין מציאות של קודם שנברא העולם היה הוא אחד ושמו אחד', לבין הגילוי שעתיד להיות במציאות האחרית של "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", - זהו הגילוי שהוא הגילוי של ימי הפורים, העומק של ההתגלות של ה"נכנס יין יצא סוד", - הסוד שהוא הפנים של מציאות האגרת שמתגלה, - האגרת היא ה' והת', - היא הראשית והאחרית, והגר שבינתיים, - הגרים, שזה הכח שמתגלה הרי, - זה כחו של משיח בן דוד, אור הגאולה העתידה.

משיח בן דוד, הוא המחבר ראשית ומחבר אחרית, - הרי דוד המלך, ניתנו לו שבעים שנה מאדם הראשון, - ובהדגשה **שבעים שנה**, - כלומר, הוא לקח את הסוד שמונח בדברים, והוא השורש לגילוי של משיח בן דוד דלעתיד לבוא, במקום האחרית, במקום התי'.

זה המילה **אגרת** בעומק, ה'א' - זהו האדם הראשון, הגר - זה מדריגת דוד עצמו שמצד רות, יש לו שורש שהוא בן גרים, והתי' זה הגילוי של האחרית של ימות משיח.

ימי הפורים מגלים את מדריגת האגרת, ומגלים את העומק שבדבר, שיש גילוי של הראשית וגילוי של האחרית, - ואת נקודת ההבדל בין ה'קודם שנברא העולם' - שזה הגילוי האחד, לבין הגילוי שעתיד להיות באחרית הימים, אחרי כל ימות העולם, - שעתיד להביא את כל מציאות העולם ל"ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

הגילוי הזה של ימי הפורים, הוא הנקרא אגרת, - ומעמקי הגילוי - הרי כדברי חז"ל הידועים "כל המועדים בטלים לעתיד לבוא חוץ מפורים וי"א אף חנוכה", פורים לא בטל, - בהבנה הבהירה, למה שנאמר השתא - זה לא רק שהוא האור של הלעתיד, ולכן הוא לא בטל, - ובלשון אחרת, - הוא לא רק הממוצע בין העולם הזה לעולם הבא, ולכן הוא לא בטל, - שוודאי שהגדרות אלו הם אמת.

אבל בהגדרה השורשית, השתא לעניינא דידן, פורים לא בטל מחמת שכל מהות הגילוי שלו, הוא לגלות מה היה קודם שנברא העולם ומהו הגילוי של ימי האחרית דלעת"ל. אלו הם שתי התפיסות של ימי הפורים.

פורים דפרזין - 'אין סוף', פורים דמוקפין - גבול

ולפי"ז, להבין ברור, - קודם שנברא העולם, היה 'אין-סוף', אין גבול, ובאחרית שיתגלה הגילוי של "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", - מתגלה כביכול, איך הוא, יתברך שמו, מתגלה בתוך מציאות הגבול. אלו הם שני ימי הפורים, פורים דפרזין, ופורים דמוקפין, פורים דפרזין זה אותו מקום שעליו כביכול נאמר שהדבר הוא פרוז, אין לו מחיצות, אין לו גבולות, - הוא יכול להתפשט, - בבחינת 'קודם שנברא העולם'. פורים דמוקפין זה ההתגלות כביכול, שלו, יתברך שמו, שהוא מתגלה בתוך מציאות הגבול שבנבראים, - אבל לא במקום הפירור שבדבר, במקום ה'עלמא דפירודא' חס ושלו, אלא מתגלה ה"ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

יש הבחנה של 'אין בין אדר ראשון לאדר שני, - בין פורים קטן לפורים גדול, - ויש הבחנה של ה'אין בין פורים דפרזין לפורים דמוקפין, - זה השורש העמוק של ה'אין-בין', כלומר, מה נמצא בין הפורים דפרזין לפורים דמוקפין, - מה נמצא בימי הפורים מהשורש של מציאות הדבר קודם שנברא העולם, לגילוי הפורים של ההתגלות בתוך מציאות הגבול שנמצא בימי הפורים.

ולפיכך הגילוי של גדרי ה'אגרת' כמו שמבואר כידוע, הוא של שתי הכוחות, הכח האחד שבתוך מציאות הגבול, אבל מאידך במציאות פריצת הגבול, בבחינת פורים דפרזין.

עומק שורש הגילוי של ה"נכנס יין יצא סוד" שמתגלה א"כ, הוא הגילוי של האגרת שמצטרפת ומחברת ומאחדת את הכל גם יחד.

מדרגת לבנה דפורים דפרזים ומדרגת לבנה דמוקפין וצירופם

הגמ' הרי אומרת בפסחים בדף קי"ב שלא יצא אדם יחידי בלילי רביעיות ובלילי שבת קודש מחשש של המזיקין, - המזיקה הנקראת 'אגרת בת מחלת', שזה זמן שליטתה בלילי רביעיות ולילי שבתות, - ולהבין ברור - זה מצד הקלקול, ויש את ה'זה לעומת זה' שמתגלה מצד נקודת התיקון, לילי רביעיות ולילי שבתות - זה ד' ז', זה בחינת זד, שזהו כחו של עמלק כמו שדורשים חז"ל כידוע על הקרא "זד יהיר לץ שמו", - ימי הפורים באים לגלות את התיקון של מדרגת הדבר.

ובלשון פשוטה ובהירה, הלבנה, יש לה שני ימים בעיקרם, - יש הבחנה של שייכות הלבנה ליום הרביעי, שזהו זמן תליית המאורות, ויש את הלבנה שמתגלה במדרגה של שבת קודש, - שהרי כאשר היו מקדשים את הלבנה היה הסימן "דוד מלך ישראל חי וקיים", ודוד המלך הוא דור השביעי שמקביל לשבת - היום השביעי, - יש שני גילויים של מדרגת הלבנה, הלבנה מצד מדרגת היום הרביעי שבה, - "קטרגה הלבנה, אין שני מלכים משמשים בכתר אחד", ואז נאמר לה "לכי ומעטי עצמך", אבל מצד מדרגת שבת קודש, כשמתגלה גילוי של לבנה, מתגלה הלבנה בהבחנה של "סיהרא באשלימותא", הלבנה בשלימותה, לא במקום חסרונה.

בימי הפורים, כאשר מאיר האור של הצירוף של הפורים דפרזים והפורים דמוקפין שהוזכר, מאיר ההארה של ה'אגרת', - כאשר הלבנה נמצאת במיעוטה, היא נקראת 'פרוצה', - זה ההבחנה של פורים דפרזים, וכאשר הלבנה נמצאת במילואה, היא בצורה של חומה, - היא לבנה בבחינה של 'מוקפין', - בלילי רביעיות ולילי שבתות שאסור לצאת יחידי, זה מצד הקלקול, מכח 'אגרת בת מחלת', אבל כאשר זה מתגלה בימי הפורים, - מה שתמיד נאמר בדברי תורה "ברחובות תתן קולה", שע"ז דורשת הגמ' שזה לא "ברחובות תתן קולה" כפשוטו, אלא "במקום שמרחיבין אותה", שאלו הם בתי מדרשות, אבל בימי הפורים, האור של הדברי תורה בוקע ויוצא לחוץ, - 'נכנס יין יצא סוד', יוצא ממציאות של פנים למציאות של חוץ, ומתגלה שמה שכל ימות עולם נמצא בהסתר, נמצא באיתכסיא, אינו נמצא במציאות של גילוי, - בימי הפורים מאיר ההארה שתוקף הארת הנס, שזהו כח ה'אגרת', מצרף את התורה שבכתב עם התורה שבעל פה, תורה שבכתב הוא בבחינת 'חתום', 'גנוז', - "שישים רבוא אותיות לתורה", תורה שבעל פה, עליה נאמר "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", היא מרחיבה את הדברים.

פורים דפרזין זה תורה שבעל פה. פורים דמוקפין זה תורה שבכתב. אבל כשמתגלה התורה שבעל פה בתוך התורה שבכתב, זה עומק ההארה של ה'אין גבול' שמתגלה בתוך מציאות הגבול, - "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

אור ה'פרזים' שמאיר ב'מוקפין'

פורים דפרזין קודם לפורים דמוקפין, כלומר, פורים דפרזין, הוא הראשית של התפיסה - ש'אין-גבול', והוא השורש שמעיקרא התורה ניתנה כתורה שבעל פה, "ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים", ולאחר פורים דפרזין בא פורים דמוקפין, והגדרת הדבר הוא שהאור של הפרזין נכנס לתוך גבול מציאות המוקפין, ואז מתגלה האחדות של "תורותי" - "אחד תורה שבכתב ואחד תורה שבעל פה".

כשזה מתגלה כאן בעלמא דידן, - על דרך כלל מי שעושה פורים דפרזין, לא עושה פורים דמוקפין, ומי שעושה מוקפין, לא עושה פרזין, - ויש את אלו שעושים את שניהם מכח ספק, - כאן זה קליפת עמלק שגורמת את זה גופא, שעושים את שניהם מספק.

אבל כשזה מתגלה באופן השלם, שאותו גברא עושה גם 'מוקפין' וגם 'פרזין', - אבל קודם 'פרזין' ולאחר מכן 'מוקפין', - זה גופא מקום האגרת.

כאשר האור הזה מאיר בשלימות, אז מתגלה האחדות, כמו שהוזכר פעמים רבות, קומתן של ישראל - הם שישים רבוא, והגרים, הם יכולים להתווסף, הם הפריצה של הגבול של קומתן של הכנסת ישראל,

"ורבים מעמי הארץ מתייהדים", - זה הצירוף של הגרים שהם בבחינת "פרזים", שאפשר להוסיף על קומתן של ישראל.

אור התושבע"פ שמאיר בתוך הגבול של ה'כתב'

אבל כשמתגלה האור של הפרזים ביום דמוקפין, מתגלה האור של התורה שבעל פה שנהפכת לתורה של כתב, - מתגלה א"כ, שהכל כתוב - הכל נמצא בתוך מציאות התורה שבכתב. זהו לשון דברי המשנה באבות הידועים "הפוך בה והפוך בה דכולה בה", - מהו "הפוך בה והפוך בה", - לראות איך האור של התורה שבעל פה נמצא בתוך מציאות הכתב, ועל אף שהכתב שנמצא, יש לו מציאות של גבול, - "הפוך בה והפוך בה דכולה בה", זה האור של ימי הפורים, - "ונהפוך הוא" - "הפוך בה והפוך בה דכולה בה", לראות את כל האור של תורה של 'בעל פה', ולהפוך אותו למציאות של 'כתב'.

זה ה'כתבוננו לדורות' שביקשה אסתר, אסתר שהיא בבחינת "אנוכי הסתר אסתיר פני", היא מבקשת לגלות את מציאות התורה שבעל פה בתוך מציאות התורה שבכתב, שהתורה שבכתב היא מקום ההעלם, היא מקום ההסתר שמצמצם את הדבר, וה'כתבוננו לדורות' זהו לגלות את אותו אור של תורה שבעל פה, להפוך אותו לתוך מציאות של תורה שבכתב.

"חייב אדם לקרוא את המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום שנאמר אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה ליו", - אין כונת הדבר שקוראים את אותה מגילה פעמיים, - קוראים כאן שתי מגילות, - קוראים אותה כספר, וקוראים אותה כמציאות של אגרת, - קוראים אותה מה'תורה שבעל-פה' שמצטרפת ומתאחדת עם התורה שבכתב, - זה "חייב לקרותה ולשנותה".

משה רבינו כשעלה להר, אומרים חז"ל, שבליילה היה לומד תורה שבעל פה וביום היה לומד תורה שבכתב, - "חייב אדם לקרוא את המגילה בלילה" - מדין שורש דתורה שבעל פה שבה, "ולשנותה ביום" - היא הופכת להיות תורה שבכתב, - והממוצע זה הבחנת האגרת שהוזכר, - זה גילוי מדרגת התורה שמתגלה במציאות של הפורים.

בפנים הללו, אחשורוש כמו שאומרים חז"ל בכמה לשונות מדוע הוא נקרא אחשורוש, - בגמ' במגילה, - אבל יש עוד לשון במדרש שהוא נקרא אחשורוש מלשון אחרית וראש, זהו אחשורוש, - זה "המלך אחשורוש" שמבואר במדרש, שלא רק סתם "המלך" שבמגילה זהו הקדוש ברוך הוא, אלא גם 'המלך אחשורוש' נקרא הקדוש ברוך הוא, זה שני מהלכים בדברי חז"ל, המהלך הפשוט הוא שסתם "המלך" זה הקדוש ברוך הוא, ו'המלך אחשורוש' זה כפשוטו, אבל חז"ל מוסיפים ואומרים מה שהוזכר, גם 'המלך אחשורוש' זה קאי על הקדוש ברוך הוא מלשון אחרית וראש, - זה גילוי של ימי הפורים, "אחרית וראש".

פורים - גילוי ה'בלתי בעל גבול' שבתוך האדם

"אסתר סוף ניסים", כלשון הגמ' כלומר, היא מגלה את מציאות "ואנוכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא", שהאור שאין לו גבול, - יש עליו הסתר מצד הקלקול, אבל מצד התיקון, האור שאין לו גבול, הוא מתיישב בתוך מציאות הכלים, "הפוך בה והפוך בה דכלה בה".

זה הגילוי של "נכנס יין יצא סוד", בפורים מתגלה שכש"נכנס יין יצא סוד", - והרי שבתוך האדם נמצא ה"בלתי בעל גבול" של הדברי תורה, רק כל השנה זה נמצא באיתכסיה, אז זה נראה שיש שמה גבול, אבל כש"נכנס יין יצא סוד", אז מתגלה שבתוך האדם יש 'בלתי בעל גבול', - זה הארת השבעים ימים הללו שבין אגרת לאגרת שהוזכר.

'בין אגרת לאגרת' - להפוך תורה שבעל פה לתורה שבכתב, "הפוך בה והפוך בה דכולה בה".